

Al is het voor de meeste fokkers wel duidelijk dat er grote verschillen zijn in de voeding van cavia's en konijnen, toch komen we bij de hobbykwekers en zelfs in dierenwinkels tegen dat ze met hetzelfde voer verzorgd worden. Er is echter geen voeder te bedenken waarbij beide dieren optimaal tot hun recht komen. Los van het feit of de dieren qua omgang en gedrag bij elkaar in een verblijf zouden passen, kunnen we vanuit het oogpunt van voeding sterk afraden de dieren hetzelfde voeder te geven.

Vitamine C

Als het over caviavoeder gaat, kan vitamine C natuurlijk niet onbesproken blijven. Net als mensen kunnen cavia's dit vitamine in het lichaam niet zelf aanmaken. Het is dus van groot belang dat vitamine C in voldoende mate in het caviavoeder aanwezig is. De nodige hoeveelheid voeder voor volwassen cavia's ligt op ongeveer 30 tot 50 gram per dag. Algemeen wordt aangenomen dat een cavia per dag 15 tot 20 mg vitamine C dient op te nemen. Voor zieke, drachtige en zogende dieren ligt deze behoefte duidelijk hoger, tot wel 40 mg per dag. Uitgaande van een productieve cavia die een behoefte heeft van 35 mg vitamine C en dagelijks 50

gram voeder opneemt, dient er in het voeder 700 mg/kg werkzame vitamine C te zitten. Vitamine C moet dagelijks verstrekt worden, een cavia kan er in z'n lichaam nauwelijks een hoeveelheid van opslaan.

Vitamine C in de voeding

Vele soorten groenvoer zijn een prima bron van vitamine C. De gehaltes vitamine C variëren echter sterk per soort groenvoer. Het is daarom zeker bij fokdieren veiliger om de vitamine C behoefte door het krachtvoer te verstrekken. In bovenstaand rekensommetje zagen we al dat er in het uiterste geval minimaal 700 mg werkzame vitamine C per kilo voeder aanwezig moet zijn. De vitamine C, scheikundig ascorbinezuur genoemd, die in caviavoeder gebruikt wordt is echter zeer instabiel. Al zodra het voer geperst wordt gaat ongeveer 40% van de werking van de toegevoegde hoeveelheid vitamine C verloren. Dit komt omdat de verhitting bij het persen van de korrels ervoor zorgt dat het ascorbinezuur sneller oxideert (zich verbindt aan zuurstof), waarmee het zijn werking als vitamine verliest. Ook als het geperste product eenmaal gereed is, zal de werking van de vitamine C nog geleidelijk teruglopen tot nog eens circa 50% van de hoe-

veelheid na 5 tot 6 maanden. De mate van verlies van de werking van vitamine C is afhankelijk van de bewaring. Bij droge en koele bewaring zal de vitamine C het minst teruglopen. Als we aan het einde van de houdbaarheidsperiode van het voer nog 700 mg/kg werkzame vitamine C in het geperste voer willen hebben, dan moet er oorspronkelijk

$(700 / 50\%) = 1400 / 40\% = 2333$ mg/kg vitamine C in het voer worden toegevoegd.

Voor huiscavia's die niets hoeven te presteren ligt de behoefte aan vitamine C uiteraard lager, maar we kunnen gerust stellen dat voeders met minder dan 1500 mg/kg instabiele vitamine C niet compleet zijn. Bij zulke voeders is het bijvoeren van vitamine C komende uit het groenvoer of via vitamine C supplementen van enorm belang. Als gevolg van het teruglopen van de werkzame hoeveelheid vitamine C, is het gehalte ervan in vers groenvoer hoger dan in voeder waarvan de uiterste houdbaarheidsdatum naderd. Een denkbare te grote hoeveelheid vitamine C bij vers voer is niet ondenkbaar, een cavia kan hier echter behoorlijk goed mee omgaan, dit in tegenstelling tot een konijn.

Vitamine C gebrek

Vele ziekten en gebreken bij cavia's komen voort uit een vitamine C gebrek. Vitamine C vervult bij vele processen in het lichaam een belangrijke functie. Vitamine C speelt een rol bij de ademhaling, in het maagdarmkanaal en natuurlijk bij de opbouw en behoud van weerstand tegen infectieziekten. Een tekort aan vitamine C zal snel leiden tot een algemene verminderde weerstand en het slechter herstellen van wonden, ontstekingen of botbreuken. Ook problemen als vermagering, diarree, slechte vacht, slechte groei en slechte vruchtbaarheid kunnen rechtstreeks of onrechtstreeks met een tekort aan vitamine C te maken hebben. Bij een vitamine C tekort zal de algemene weerstand snel teruglopen, waardoor mijten voor huidinfecties kunnen zorgen, die gepaard kunnen gaan met een heftige jeuk.

Vertering

Een cavia heeft een actief vertersstelsel dat in staat is om uit ruw materiaal belangrijke voedingsstoffen te halen. Een cavia eet net als een konijn zijn blinde darmkeutels weer op. Dit verschijnsel heet 'caecotrofie' en hiermee voorziet de cavia zich van B vitamines en aminozuren. Deze stoffen worden door de bacteriën in de blinde darm vrij gemaakt uit de voeding en kunnen door het lichaam pas opnieuw opgenomen worden in de dunne darm als de dieren de mest nogmaals opeten. Een cavia heeft een iets andere eiwitbehoefte dan een konijn. De belangrijkste aminozuren (dit zijn de bouwstenen van eiwit) zijn voor de cavia: leucine, lysine en methionine. Cavia's hebben ten opzichte van konijnen een veel hogere behoefte aan het aminozuur arginine. Wat betreft koolhydraten hebben cavia's ten opzichte van konijnen een lagere behoefte aan zetmeel. Om bijvoorbeeld vervet-

ting te voorkomen, mag maïs niet overheersen in caviavoeder. De calcium-fosfor verhouding voor cavia's moet ongeveer 1,5 op 1 zijn. Bij te hoge concentraties calcium, wordt deze door de dunne darm opgenomen en door de nieren uitgescheiden. Hierdoor ontstaat er een hogere concentratie calcium in de urine en dit kan leiden tot de vorming van blaasstenen of blaasgruis. Het verdient de aanbeveling calciumrijke producten zoals luzerneproducten maar met mate te voeren. Konijnenvoer is vaak rijk aan luzerne, en dit is voor wat betreft het calciumgehalte voor cavia's niet wenselijk.

Hooi en groenvoer

Hooi wordt algemeen als een heel belangrijk onderdeel van de caviavoeding beschouwd. Het maagdarmkanaal van de cavia heeft behoefte aan vezelrijk materiaal en hooi kan in die behoefte voorzien. Kies voor hooi dat vers ruikt en niet stoffig, schimmelig of muf is. Bij een tekort aan vezels in de voeding kunnen conditieproblemen waaronder haaruitval optreden. Hooi wordt door de cavia's rustig en verspreid over de dag opgenomen en is daarmee een mooie afleiding voor de diertjes. Dagelijks een hoeveelheid hooi voor de cavia kan de basis zijn van een goede verzorging. Qua hoeveelheid moet de hooigift echter ook niet overdreven worden. Hooi kent voor tentoonstellingscavia's namelijk ook nadelen (zie verder). Als vers groenvoer kunnen verschillende producten dienen, waaronder: paardebloem, klaver en gras. Bepaalde groenten en fruit zoals boerenkool, wortelen en appel zijn ook geschikt. Bepaalde koolsoorten kunnen voor gasvorming zorgen en zijn derhalve minder geschikt. In de winterperiode zal men gebruik maken van andijvie en witloof.

Vachtkleur en voeding

Er is geen voedingsadvies over de cavia waar het belang van goed hooi niet wordt genoemd. Toch ben ik van mening dat voor een fokker van bepaalde kleurslagen hooi ook nadelig kan zijn.

Bij fokkers van o.a. zwarte, witte en buff-kleurige dieren kan ongewenste verkleuring van de vacht optreden als er teveel caroteen in de voeding zit. Hooi is over het algemeen rijk aan caroteen en kan daardoor voor bepaalde kleurslagen ongewenste neveneffecten hebben. Als alternatief kunt u kleine hoeveelheden gerstestro voor de vezelbehoefte beschikbaar stellen en tegelijkertijd maar heel beperkt hooi bijvoederen. Ook luzerne en maïs zijn rijk aan caroteen. Voor rode dieren kan dit samen met wortelen wel een gunstig effect hebben, maar dan moet men wel zorgen voor de regelmaat van toediening tijdens de rui, zoniet krijgt men vlekken van verschil in intensiteit van de kleur. In goed caviavoeder voor tentoonstellingsdieren vertegenwoordigen deze componenten dan ook beslist geen hoofdrol. Konijnenvoeders zijn vaak wel rijk aan luzerne en maïs en dus ook daarom ongeschikt als caviavoeder.

Praktisch voedingsadvies

Cavia's hebben een gevoelig maagdarmkanaal en met voederomschakelingen moet men dus voorzichtig zijn. Overschakelen op een ander krachtvoeder geschiedt het beste in 10 dagen, waarbij het aandeel van het nieuwe voeder dagelijks met 1/10 kan worden verhoogd. Geperst korrelvoer heeft voor de tentoonstellingscavia's de voorkeur boven gemengd voeder. Wanneer er toch gemengd voeder verstrekt wordt, is het van belang dat het bij elke voederbeurt op is of m.a.w. verplichten om de voederbak volledig leeg te eten. Zorg voor dagelijks vers water, ook wanneer er veel groenvoer verstrekt wordt. De waterbehoefte van een cavia bedraagt 50 tot 100 ml per dag. Een en ander is afhankelijk van de mate van activiteit en omgevingstemperatuur.

Geen knaagdiervoeder of konijnenvoeder

Alle knaagdieren hebben andere voedselbehoeftes. Verstrek daarom geen algemeen knaagdierenvoeder aan uw cavia's. Algemeen knaagdierenvoeder wijkt op verschillende punten af van ideaal caviavoeder en het vitamine C gehalte is doorgaans veel te laag voor de cavia. Zoals reeds aangehaald, is ook konijnenvoeder niet optimaal voor cavia's. De afwezigheid van vitamine C en de aanwezigheid van veel luzerne en maïs zijn daarvoor de belangrijkste redenen. Het voederen van konijnenkorrels met coccidiostatica kan daarnaast voor de cavia zelfs fataal zijn. Omgekeerd is caviavoeder ook minder geschikt voor konijnen. Een konijn kan zelf wel vitamine C aanmaken. Veel toegevoegde vitamine C in de voeding is voor een konijn ongewenst omdat het een belasting is voor de darmen en de nieren. Een overmaat vitamine C kan voor een konijn giftig zijn.

garvo
professionele voeding voor dieren

(h)eerlijk voor dieren

Witte veren? Caroteen kan verkleuring veroorzaken bij pluimvee met witte bevedering. Speciaal voor witte dieren is er **Garvo 703 witte veren korrel** en **Garvo 725 witte hanen groeikorrels**, beiden zonder caroteen. **Ontdek meer op onze site!**

Garvo bv Drempt telefoon +31 (0)313 47 23 21 e-mail advies@garvo.nl website www.garvo.nl